

HOE HOU IK DE MEDICIJNVOORRAAD BIJ?

Erik den Hertog, specialist interne geneeskunde
Medisch Centrum voor Dieren, Amsterdam

In de gezelschapsdierenpraktijk staan diergeneesmiddelen op voorraad. De voorraad diergeneesmiddelen bij de dierenarts moet controleerbaar zijn. Dit betekent dat de dierenarts een voorraadadministratie moet bijhouden. Dit is meestal de taak van één van de assistentes.

Het belang van voorraadbeheer

Een goede administratie van voorraadbeheer is natuurlijk eigen belang: hoeveel is er en waar is het gebleven of verdwijnen er flesjes? Daarnaast is er een nog een commercieel belang: als dierenartsen hun apotheekvoorraad niet goed bijhouden, kan het zijn dat de regering besluit dat de (humane) apothekers het uitleveren van diergeneesmiddelen moeten gaan uitvoeren. De eigenaar van het dier wordt dan naar de apotheek gestuurd om daar het diergeneesmiddel op te halen. Dat scheelt natuurlijk een hoop werk, maar ook veel inkomsten!

Voorraadbeheersing: een koopje kost ook geld!

Het is zinvol de voorraad zó aan te leggen dat je nooit mispakt en toch zo weinig mogelijk op voorraad hebt, door op vaste tijden de juiste hoeveelheden te bestellen. Hoe minder middelen er op de plank staan des te minder geld zit er en dit kan voor iets anders gebruikt worden. Waarom kost een voorraad diergeneesmiddelen geld?

Rente: geld dat betaald is voor deze medicijnen levert op een spaarrekening al gauw zo'n 2% rente op.

Verzekering: gemiddeld bedraagt de verzekering zo'n 2 euro per 1.000 euro voorraad.

Opslag: je hebt ruimte nodig om een voorraad te kunnen hebben. Tot de opslagkosten behoren afschrijving en rente op het gebouw, afschrijving en onderhoud van inventaris, energiekosten etc.

Achteruitgang van de kwaliteit van het diergeneesmiddel. De vervaldatum kan gepasseerd worden. Op dat moment moet het preparaat

weggegooid worden. Je kunt ook een boete krijgen van de AID.

Het in onbruikbaar raken van een middel, omdat er bijvoorbeeld resistentie tegen is ontstaan, een beter middel op de markt komt waar de klant om vraagt, etc.

De kosten van de voorraad lopen al gauw op tot 20% van de waarde van de voorraad. Om van de meest gangbare producten een zo klein mogelijke voorraad te hebben hanteren we de volgende vuistregels:

De ijzeren voorraad = de minimale hoeveelheid die altijd op voorraad moet zijn, namelijk de omzet van het product per week.

De bestelhoeveelheid = de omzet van de maand = vier keer de ijzeren voorraad.

De minimumvoorraad moet zoveel stuks bevatten, dat het product tussen twee bestelmomenten niet 'uitverkocht' raakt. Uit ervaring heeft men geleerd dat dat ongeveer de omzet van een week is. Hierop zijn enkele uitzonderingen:

Seizoensgebonden producten zoals vlooienmiddelen en vaccinaties

Producten voor noodsituaties zoals Vit. K bij rattengifvergiftiging en lidocaine bij hartritmestoornissen.

Zodra de minimumvoorraad bereikt is moet er besteld worden. De vraag rijst dan: hoeveel? Hiervoor gebruikt men dus de vuistregel dat de bestelhoeveelheid 4 keer de ijzeren voorraad namelijk de weekomzet, moet bedragen. Dit zijn de algemene regels. Uiteraard zijn er uitzonderingen te bedenken, bijvoorbeeld bij de volgende situaties:

Het product is gestaffeld: alleen te bestellen per 12 stuks.

Er is een aanbieding: 12 + 2.

Is het product een fast mover of een slow mover?

Omzetzijging of omzetzijging?

Seizoensproduct?

Wil men de voorraad kunnen controleren en beheersen, dan zal men van ieder product de minimumvoorraad en de bestelhoeveelheid plus de variaties hierop moeten kennen. De groothandel en andere leveranciers zijn graag bereid via een jaaroverzicht van de bestellingen van een praktijk deze gegevens uit te rekenen.

Aanbiedingen

De groothandel en fabrikant van diergeneesmiddelen zullen proberen via aanbiedingen onze bestelhoeveelheid op te voeren en hiermee onze voorraad te vergroten. Met de kennis van hoeveel de voorraad per jaar kost (20%) kunnen we uitrekenen of een aanbieding interessant is of niet. Dit is voor elk product en voor elke praktijk anders.

Rekenhulp

De normale bestelhoeveelheid (globaal vier keer de ijzere voorraad) aftrekken van de voordeelhoeverheid (a).

A gedeeld door de normale bestelhoeveelheid x 4 geeft aan met hoeveel weken de bestelvoorraad toeneemt (b).

B vermenigvuldigen met % kosten per week (0,4%) geeft $c = \dots\%$ dat de extra voorraad kost.

Winstpercentage uitrekenen: aantal flesjes gratis bij bestelhoeveelheid in % $(12 + 1 = 8\%) = \text{winst (d)}$.

Vergelijk nu c met d; d moet ruim groter zijn dan c, tenzij het een 'fast mover' of seizoenproduct is.

Het bestellen

Op welk moment ga je bestellen? In principe zou je dit moeten doen zodra de minimum hoeveelheid is bereikt. Dit betekent echter wel dat je per dag wel tien of op drukke dagen wel 25 maal de telefoon ter hand moet nemen om een bestelling door te geven. Deze bestelling kost tijd (= geld) zowel bij de praktijk als bij degene bij wie de bestelling gedaan wordt. In sommige gevallen kost het de leverancier zoveel dat hij niet blij is met de kleine order en zelfs orderkosten in rekening brengt. Om dit te voorkomen moeten we de bestelling per leverancier opsparen en 1 á 2 keer per week bestellen. De orderkos-

ten zullen veel lager zijn als je 100 producten bij 1 leverancier (groothandel) bestelt, dan 100 producten bij 25 leveranciers of 100 producten bij één leverancier op 25 momenten.

Minikaartjes

Natuurlijk kunnen we al die te bestellen producten niet onthouden en het noteren op losse briefjes is ook niet ideaal. Er moet een degelijk en doorzichtig systeem toegepast worden. In een groot aantal praktijken wordt het zogenaamde minikaartjes systeem gebruikt, dat door de apothekers ontwikkeld is. Op het minikaartje staat de minimum hoeveelheid en de bestelhoeveelheid. Ieder product heeft zijn eigen minikaartje. De houder wordt aan de schap in de apotheek bevestigd op de plaats waar het product hoort te staan, volgens het systeem dat de praktijk hanteert. Elk product heeft een vaste plaats. Ieder product heeft twee volledig ingevulde kaartjes: een geel en een wit kaartje. Beide kaartjes zitten achter elkaar in het houdertje. Het gele kaartje zit achteraan en blijft altijd in het houdertje zitten. Het witte kaartje zit vooraan en wordt weggenomen door de persoon die bij het wegemen van een product vast stelt dat de minimumvoorraad bereikt is.

Voor de organisatie binnen de praktijk is het gemakkelijk om op één of twee vaste dagen per week te bestellen. Soms lukt het zelfs om de bestelling op een vast tijdstip af te laten leveren, zodat ook een vast uur gereserveerd kan worden voor het uitpakken en opbergen van de bestelling. Gedurende de tijd tussen de bestellingen door komen er dus steeds meer kaartjes in het verzamelbakje. Zodra men gaat bestellen hoeft men slechts de kaartjes uit het bakje te raadplegen.